

Expunere de motive
pe marginea acceptării Declarației privind încheierea negocierilor referitoare la
reglementarea internă în domeniul serviciilor din 2 decembrie 2021, din cadrul Organizației
Mondiale a Comerțului

Descrierea tratatului

În conformitate cu prevederile art. VI: 4 și art. XVIII din Acordul General privind Comerțul cu Servicii (GATS) din cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), Republica Moldova, împreună cu alți 67 de membri ai OMC au negociat și adoptat la data de 2 decembrie 2021, Declarația Ministerială privind încheierea negocierilor referitoare la reglementarea internă în domeniul serviciilor, care conține documentul de referință în care se regăsesc un set de discipline menite să atenueze efectele comerciale restrictive neintenționate ale măsurilor existente *vis-a-vis* de cerințele și procedurile de licențiere, de calificare și standarde tehnice.

Este necesar de menționat faptul că Republica Moldova a considerat judicioasă alinierea la inițiativa respectivă urmare recomandării delegației Uniunii Europene (UE) la Geneva (*grupul informal de lucru privind reglementarea internă a serviciilor din cadrul OMC este condus și promovat de către UE*). De asemenea subliniem importanța cooperării cu UE pe dimensiunea subiectelor discutate în cadrul OMC prin prisma statutului de țară candidat la UE.

Astfel, în vederea respectării angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul grupului menționat, a fost elaborat prezentul proiect al Hotărârii de Guvern. De asemenea, proiectul este promovat în scopul inițierii procedurii de certificare a angajamentelor suplimentare specifice ale Republicii Moldova în cadrul GATS, care vor fi incluse în mod individual și voluntar, în conformitate cu procedurile adoptate de Consiliul pentru Comerțul cu Servicii din cadrul OMC (documentul S/L/84¹). Modificările propuse vor completa angajamentele din „lista de angajamente specifice a Republicii Moldova”, astfel cum sunt descrise în documentul GATS/SC/134 (*se anexează*).

Precizăm că, noile angajamente asumate ca parte a acestui proiect, urmează a fi respectate de către furnizorilor de servicii din statele membre participante, pe baza principiului națiunii celei mai favorizate (MFN). Mai mult ca atât, este important de menționat că majoritatea prevederilor din documentul de referință deja sunt incluse și implementate în legislația națională a Republicii Moldovei prin prisma angajamentelor în cadrul OMC (art. VI:1-3 și 6 al GATS, AA/DCFTA, CEFTA, etc.)

Declarația privind încheierea negocierilor referitoare la reglementarea internă în domeniul serviciilor reprezintă un acord plurilateral în cadrul OMC, deschis pentru aderarea oricărui alt stat membru OMC, care cuprinde două anexe, după cum urmează:

- **Anexa I** conține Inițiativa Comună privind reglementarea internă în domeniul serviciilor, care este considerat un Document de Referință privind reglementarea internă în domeniul serviciilor. Documentul de Referință cuprinde trei secțiuni: **secțiunea I** formată din preambul, modalități de acoperire sectorială și perioadele de tranziție oferite pentru țările în curs de dezvoltare și cele mai puțin dezvoltate. În **secțiunea II** sunt descrise disciplinele privind reglementarea internă în domeniul serviciilor care cuprinde un set de orientări în vederea respectării angajamentelor asumate. **Secțiunea III** este dedicată disciplinelor alternative privind reglementarea internă în domeniul serviciilor financiare. Prevederile incluse în această secțiune vizează doar serviciilor financiare, așa cum sunt descrise în anexa GATS privind serviciile financiare.
- **Anexa II** conține o enumerare a listelor de angajamente specifice privind disciplinele de reglementare internă în domeniul serviciilor pentru fiecare membru OMC.

¹ <https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/SS/directdoc.aspx?filename=Q:/S/L/84.pdf&Open=True>

Analiza de impact

Serviciile reprezintă sectorul cu cea mai mare și cea mai rapidă creștere a economiei actuale, însă normele și procedurile complicate au limitat în mod semnificativ volumul comerțului cu servicii. Această inițiativă va simplifica cerințele și procedurile de acordare a licențelor, cerințele și procedurile de calificare precum și standardele tehnice care afectează comerțul cu servicii. Adoptarea și punerea în aplicare a disciplinelor agreeate vor reduce substanțial costurile comerciale pentru prestatorii de servicii. De asemenea, măsurile adoptate, nu se vor aplica termenelor, limitărilor, condițiilor sau calificărilor stabilite în listele de angajamente specifice ce vizează accesul pe piață (art. XVI) sau tratamentul național (art. XVII) din GATS.

Implementarea prevederilor din documentul adoptat are drept scop facilitarea comerțului cu servicii, îmbunătățirea climatului de afaceri, precum și reducerea costurilor comerciale și generarea de beneficii comerciale mai largi. Prin sporirea transparenței, eficienței și previzibilității cadrelor de reglementare, noile discipline vor aborda provocările practice care afectează capacitatea întreprinderilor, în special al întreprinderilor mici și mijlocii și furnizorilor de a opera pe piețele externe. Potrivit unui studiu² comun prezentat de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) și OMC, beneficiile obținute urmare implementării noilor reguli privind reglementarea internă a serviciilor, ar avea ca rezultat reduceri semnificative ale costurilor comerciale de 150 de mlrd. USD anual, la nivel global, în special în cele mai importante sectoare de servicii cum ar fi serviciile financiare, de comunicații și de transport.

Principalele modificări propuse prin prezentul proiect vizează asigurarea unui grad înalt de transparență în ceea ce privește modalitățile de informare și perfectare propriu-zisă a actelor necesare pentru a putea desfășura anumite tipuri de servicii de către antreprenorii vizați. În același timp, se propune o dinamizare în timp a dialogului dintre instituția de stat responsabilă de emiterea autorizațiilor și licențelor și prestatorul de servicii, în vederea optimizării timpului de obținere a actelor permissive, precum și sporirea calității dialogului, inclusiv prin implementarea pe larg a metodelor electronice de interacțiune între instituțiile statului abilitate și prestatorii de servicii.

Totodată, prin proiectul în cauză se propune asigurarea accesului la actele permissive într-un mod cât mai pragmatic și accesibil, în primul rând prin desemnarea doar a unei singure instituții responsabile de emiterea actelor permissive vizate (*în măsura în care acest lucru este realizabil*), concomitent asigurând dreptul solicitanților de a depune cereri în oricare perioadă a anului, cu perceperea unor taxe adecvate în acest sens. Disciplinele elaborate prevăd angajamente de reglementare care, prin dezvoltarea și extinderea GATS, au ca scop îmbunătățirea cadrelor de reglementare naționale în vederea facilitării comerțului cu servicii.

Ca un prim exemplu, paragrafele 7 și 8 din Secțiunea II a Documentului de Referință, referitoare la procesarea cererilor, dezvoltă obligațiile cuprinse în art. VI:3 din GATS. În cazul în care este necesară o autorizație pentru furnizarea unui serviciu, obligația din cadrul GATS prevede că solicitantii trebuie să fie informați cu privire la statutul și decizia finală referitoare la cererile depuse, într-o perioadă de timp rezonabilă. În acest sens, disciplinele din Documentul de Referință extind aceste obligații prin solicitarea ca autoritățile competente să stabilească calendare orientative pentru prelucrarea cererilor și să verifice dacă cererile sunt complete, fără întârzieri nejustificate (*astfel de prevederi deja sunt implementate de către Republica Moldova prin intermediul prevederilor Legii nr. 160/2011*). Mai mult ca atât, autoritățile competente vor informa solicitantii dacă cererile lor sunt considerate incomplete, vor oferi îndrumări cu privire la informațiile suplimentare care mai sunt necesare și vor permite solicitanților să completeze cererile. În cazul în care o autoritate respinge o cerere, normele permit depunerea unei alte cereri. În cele din urmă, în urma unei cereri aprobate, normele prevăd că o autorizație, odată acordată, va intra în vigoare fără întârzieri nejustificate. Prin urmare, normele referitoare la procesarea cererilor acoperă anumite lacune care nu sunt abordate în mod specific în art.

² https://www.wto.org/english/news_e/news21_e/jssdr_26nov21_e.pdf

VI: 3 din GATS și urmăresc să garanteze că întregul proces de depunere a cererilor este structurat într-un mod care să faciliteze capacitatea prestatorilor de servicii de a obține autorizații.

Concomitent, în ceea ce privește transparența, art. III:1 din GATS prevede publicarea promptă a tuturor măsurilor relevante de aplicare generală care se referă sau afectează comerțul cu servicii. Paragraful 13 din Secțiunea II al Documentului de Referință prevede angajamente adiționale de transparență în ceea ce privește cerințele și procedurile de acordare a licențelor, cerințele și procedurile de calificare și standardele tehnice, inclusiv prin încurajarea membrilor de a consolida documentele publicate electronic într-un singur portal. Furnizând o listă neexhaustivă a tipurilor de informații care urmează să fie publicate, disciplina oferă o mai mare certitudine furnizorilor de servicii în ceea ce privește tipul de informații pe care autoritățile relevante ale membrilor participanți le vor pune la dispoziție. Orice obligații existente în materie de publicare, astfel cum sunt prevăzute la art. III:1 din GATS, rămân aplicabile tuturor membrilor OMC.

Aspectul normativ. Prezentul proiect de act normativ nu contravine legislației UE. Disciplinele date vor fi încorporate în listele de angajamente specifice existente ale Republicii Moldova în cadrul OMC, ca „angajamente suplimentare”, în conformitate cu art. XVIII din GATS.

Aspectul financiar. Implementarea prezentului tratat nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din partea Republicii Moldova.

Aspectul instituțional. La etapa actuală, implementarea prezentului proiect nu necesită modificarea altor acte normative.

Aspectul temporal. În conformitate cu punctul 5 din Declarație, participanții urmăresc să își prezinte listele de angajamente specifice în vederea certificării acestora, în temeiul procedurilor de certificare a rectificărilor sau a îmbunătățirilor aduse listelor de angajamente specifice, în termen de 12 luni de la data Declarației, sub rezerva finalizării oricăror proceduri interne necesare. Astfel, după lansarea procedurii de certificare, membrii OMC au la dispoziție 45 zile pentru a se expune pe marginea acestor angajamente suplimentare. Prin urmare, prevederile Declarației ar urma să intre în vigoare în primul trimestru al anului 2023, sub rezerva finalizării procedurilor interne necesare.

Reieșind din cele expuse mai sus, considerăm oportun acceptarea Declarației privind încheierea negocierilor referitoare la reglementarea internă în domeniul serviciilor, din 2 decembrie 2021, din cadrul OMC, care urmăresc scopul creșterii transparenței, predictibilității și eficienței procedurilor de autorizare pentru furnizorii de servicii.

Secretar de Stat

Vadim GUMENE